

Els Regnes Hispànics Medievals i Al-Àndalus

Codi: 100357

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500241 Arqueologia	OT	3	0
2500241 Arqueologia	OT	4	0
2500501 Història	OT	4	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Félix Retamero Serralvo

Correu electrònic: Felix.Retamero@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Ignacio Diaz Sierra

Prerequisits

Convé tenir coneixements bàsics de francès i d'anglès per llegir part de la bibliografia

Objectius

Aquesta assignatura suposa un aprofundiment dels grans temes plantejats en les assignatures d'Introducció a la Història Medieval, de primer curs, i La formació d'Europa i L'Època del Gòtic, en el context de les societats peninsulars durant l'Edat Mitjana. Els objectius principals són: familiaritzar l'estudiant amb els esdeveniments i personatges més destacats de les societats medievals peninsulars; donar a conèixer els debats historiogràfics sobre les societats medievals peninsulars; explicar les claus dels desenvolupaments específics de les diferents societats peninsulars, des de la desaparició de l'Imperi romà d'Occident al segle V fins a la conquesta final d'al-Andalus al segle XV; plantejar les connexions dels processos de destrucció i de formació de les societats medievals peninsulars amb el trànsit a l'època moderna.

Competències

- Arqueologia
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Utilitzar els principals mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi en arqueologia.

Història

- Identificar les principals tendències historiogràfiques i analitzar-ne críticament el desenvolupament.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar i resoldre críticament els problemes historiogràfics propis dels estudis de la guerra.
2. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
3. Dominar en el grau necessari els idiomes rellevants per a la pràctica professional.
4. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics
5. Interpretar textos històrics en relació amb els contextos arqueològics.
6. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
7. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
8. Utilitzar correctament el lèxic específic de la història.
9. Utilitzar el vocabulari tècnic específic d'interpretació i comentari dels textos antics.

Continguts

1. La monarquia visigoda (VI-VIII)
2. La conquesta del 711 i la formació d'al-Àndalus. La dinastia Omeia (VIII-XI)
3. La formació i desenvolupament dels regnes i comtats del nord peninsular. El regne d'Astúries i astur-llleonés; Castella (VIII-XI)
4. Les dinasties taifes i els almoràvits. Les conquestes ibèriques més primerenques en el context de la Primera i Segona Croada (XI-XII) 5. La dinastia almohade. Les conquestes del segle XIII
6. Castella als segles XIII-XIV
7. El sultanat nassarita de Granada i la conquesta final. Els moriscos (XV-XVI)
8. Els precedents ibèrics medievals de les colonitzacions modernes

Metodologia

-Teoria: classes magistrals

-Exercicis pràctics sobre casos; comentaris de textos..

-Treball autònom dels estudiants: assistència a les classes; lectures; cerca i anàlisi d'informació; lliurament de treballs. S'han de tenir en compte les notícies i informacions publicades al Campus Virtual/Moodle. Totes les activitats tindran una data fixada que s'haurà de respectar de manera estricta.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Clases teóricas: sesiones prácticas y seminarios (lectura e interpretación de documentos)	50	2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Tipus: Supervisades			
Tutories d'orientació per a la confecció dels treballs (orals i escrits)	15	0,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Tipus: Autònomes			
Estudi personal; preparació presentacions orals i treballs escrits; seguiment de treballs.	75	3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Avaluació

1. Primera prova parcial de síntesi: 30%.
2. Segona prova parcial de síntesi: 30%.
3. Realització d'un o dos treballs: 40% en total.

La nota mínima perquè un exercici sigui tingut en compte en el càlcul de la mitjana és 3,5.

Recuperació: L'alumne/a que hagi suspès els dos parcials haurà de presentar-se a la recuperació, sigui quina sigui la mitjana ponderada final. Es podrà recuperar un treball suspès mitjançant el lliurament d'un altre.

Es considerarà "no avaluable" i no podrà tenir accés a la recuperació l'alumnat que no hagi presentat un mínim de 2/3 de les activitats d'avaluació continuada.

La recuperació consistirà en una prova de síntesi sobre el temari del curs i es realitzarà en la data establerta per la facultat. La nota màxima del procés de recuperació serà d'Aprovat, és a dir, de 5 (sobre 10). L'exercici de recuperació en cap cas

es considerarà una alternativa per pujar nota.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En el moment de realització/lliurament de cada activitat avaluativa, el professorat informarà (Moodle, SIA) del procediment i data de revisió de les qualificacions

L'alumnat tindrà dret a revisar els resultats de les proves realitzades. El professorat establirà oportunament els mecanismes per fer-ho.

Es tindran en compte els casos particulars que rebran un tractament personalitzat.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Moodle, Teams, etc. El professorat vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen 1	30%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Examen 2	30%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
Treball	40%	7	0,28	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Bibliografia

- Arce, J., Esperando a los árabes. Los visigodos en Hispania (507-711), Marcial Pons, Madrid, 2011
- Barceló, M., El sol que salió por Occidente, Universidad de Jaén, 1997 (edició revisada i ampliada publicada per la Universitat de València, 2010)
- Barrios, A.; R. Peinado, dirs., Historia del Reino de Granada, 3 vols., Universidad de Granada, 2000
- Barton, S. & R. Portrass, eds, Beyond the Reconquista. New directions in the history of Medieval Iberia (711-1085), Brill, 2020, 103
- Fábregas, A., ed., The Nasrid Kingdom of Granada between East and West, Brill, 2020.
- Fernández Armesto, Felipe, Before Columbus. Exploration and Colonization from the Mediterranean to the Atlantic, 1229-1492, University of Pennsylvania Press, 1987
- Fernández Conde, F.J., J.M. Mínguez, E. Portela, El reino de Hispania (siglos VIII-XII). Teoría y prácticas del poder, Akal, 2019
- García Fitz, La guerra contra el Islam peninsular en la Edad Media, 2019
- Guichard, P., De la expansión árabe a la Reconquista: esplendor y fragilidad de al-Andalus, El Legado Andalusi, Granada, 2002
- Malpica, A., Las últimas tierras de al-Andalus. Paisaje y poblamiento del reino nazari de Granada, Universidad de Granada, Granada, 2014
- Monsalvo, J.M., Atlas histórico de la España Medieval, Madrid, Síntesis, 2010
- O'Callaghan, J.F., The Last Crusade in the West. Castile and the Conquest of Granada, University of Pennsylvania Press, 2014
- Powers, J., A society organised for war. The Iberian municipal militias in the Central Middle Ages, 1000-1284, University of California Press, 1988
- Ríos Saloma, M.F., La Reconquista. Una construcción historiográfica (siglos XVI-XIX), UNAM-Marcial Pons, Madrid, 2011
- Ruiz, T., Las crisis medievales (1300-1474), Crítica, Barcelona, 2008
- Torró, J., "Pour en finir avec la Reconquête. L'occupation chrétienne d'al-Andalus, la soumission et la disparition des populations musulmanes (XIIe-XIIIe siècle)", Cahiers d'Histoire, 78, 2000, p. 79-97
- Wolfe, P. "Settler colonialism and the elimination of the native", Journal of Genocide Research, 8-4, 2006, p. 387-409

Programari

*